

Роль жінки у подоланні кризи свідомості (повторення ідей Реріхів)

„Слышать зов и в падении лепестка розы”
(Н. Реріх)

Вважається, що кожна епоха має свій духовний заклик, закликаючим початком якої є сила думки, здатної адекватно відповісти на виклик історії.

Ім'я Реріхів вважається символом нового світорозуміння. Це вчення виникло на початку ХХ століття на ґрунті синтезу ідей Заходу та Сходу і несе у собі якість наукового прогнозу розвитку цивілізації. Через декілька десятиліть років, зусиллями інтелектуалів римського клубу, відбулося усвідомлення глобальних проблем людства, що однак ніяк не вплинуло на загальну тенденцію розвитку. Людство ще активніше утворює штучне середовище життя, не звертаючи уваги на Природу, яка тяжко хворіє людським божевіллям.

“Сосредоточившись на познанні Макрокосмоса, наука понастоящему еще не приступила к познанию Микрокосмоса, каким является человек” [1.с.10]. Технічний прогрес, вважали Реріхи, не слід оцінювати абсолютно позитивно, оскільки ідеологія технократизму перекодижує духовному розвитку цивілізації і нейтрально відноситься до створення самих досконалих засобів вбивства людини. Реріхи заявили про необхідність знищення тих технічних зразків, які несуть небезпеку людині та життю планети у цілому. Доля планети у руках людини. Якщо катастрофа Землі відбудеться, - наголошували Реріхи, - то вона не буде результатом діяльності якихось космічних сил, а явиться закономірним підсумком людського неуцтва, і в першу чергу неуцтва тієї частки людства, яка вважає себе розумною. Неправильна система

виховання та освіти сформувала прошарок т.зв. середньої інтелігенції, яка не здатна адекватно оцінювати всю складність проблеми розвитку. Цей освічений прошарок сприяє деформації свідомості народу, „який у глибині свого серця розуміє, що життя безталанне без героя”, і визнає об’єктивність принципу ієрархії. Зло у світі, на думку Реріхів, зароджується від супротиву принципу ієрархії. Поняття Ієрархії та Любові для них тотожні. Кожна енергія має ієрархічний початок і повинна бути сфокусована, щоб проявитися. У цьому зв’язку кожна країна повинна мати свій фокус у вигляді глави держави...

Причину кризових явищ вчені пояснювали складністю процесу духовної боротьби сил Добра та Зла. Зло персоніфікується поняттям Диявол, якого Реріх відносить до сил, що активно впливають на долю людства. Спільниками сил зла є „маси” - це ті, хто для досягнення своєї мети використовують брудні засоби - люди, які вражені хворобою байдужості та боягузтва.

Нав’язані догми, людські закони, стандарти життя відучили людину від процесу мислення і створили з неї, за рідким виключенням, автомат, який повторює заучені формули.

Здійснення альтернативи: утворення епохи Великої Рівноваги або глобальна катастрофа, є розуміння значення духовних ресурсів розвитку, оволодіння людською новою свідомістю, ломка стереотипів і догм, що дає можливість відкрити нові джерела психологічної енергії - досягти нового рівня людської думки. Кожна епоха має свій духовний заклик, сила думки стає закликаючим початком.

Епоха Великої Рівноваги вимагає, щоб думка трансформувалася у дії. Нові енергії розкриваються на межі сильної напруги (інтелектуальних можливостей). Тому реальним є закон, відомий ще в часи Давньої Греції: „Благодатні перешкоди, тому що ними зростаємо”.

Розвиток мислення підніме свідомість мас на новий щабель і дасть можливість зрозуміти, що країна не може розвиватися поза знанням реальної культури. Усілякий її сурогат і неправда, на якій не можуть з’явитися міцні підвалини,

оскільки культура - це нерв еволюції людини. Намагання замінити культуру технократизмом скасовує сутність еволюції. Реріхи пропонують з'ясувати силу культурного впливу у глобальному значенні, досягти сорозмірності, в якій міститься успіх; важливим є також культурно-освічене відношення до ЗМІ. На думку Реріхів авангардом руху до культури повинна стати жінка.

Жінки примушені вступати на захист культури, оскільки розпад (виродження) починається там, де згасає культура. Але прагнучи до освіти, до знань, визначали вчені, жінки повинні пам'ятати, що усі освітні установи – тільки вікна до прийняття вищих знань та вищої культури. Істинна культура думки зростає культурою духа та серця. Тільки таке збігання дає той великий синтез, без якого неможливо зрозуміти усю різноманітність та складність візерунку життя людини.

Жінка, яка посилила свій дух в час великого терпіння, яка прагне до знань і краси у повній свідомості своєї відповідальності, здатна підняти моральний рівень життя. Умовою позитивної еволюції є принцип рівноваги. Жінка повинна зайняти місце поруч з чоловіком, її вічним супутником. Вона також здатна допомогти зрозуміти необхідність співробітництва народів. Центр, який віддзеркалює тільки вузький націоналізм, не може бути позитивним при вирішенні світових проблем.

Реріхи пропонують утворити організацію єдності жінок, яка буде сприяти оздоровленню мислення молоді, вкаже на реальні цінності, збагативши їх новим розумінням значення кожного життя і кожної праці. Жінкам необхідно усвідомити головні принципи виховання: „ воїна, який росте, необхідно привчати до пильності, організованості, розвивати дух співробітництва, допомоги, співчуття до усього живого... неприпустимо розвивати у дитині егоїзм та жадібність, оскільки ці риси обмежують її мислення” [2, с.166].

Існує принципова різниця між індивідуальністю та самістю. Розвиток індивідуальності необхідна умова. Співробітництво – корона індивідуальності. Реальна

індивідуальність містить у собі основу світової справедливості. Реріхи не погоджуються з твердженням, що „спочатку потрібно побудувати храм, а потім виховувати душу. Дух будує храм, а не навпаки. Психічне та фізичне тісно пов'язане між собою, необхідна рівновага цих двох підвалин” [2,с.174].

Закони еволюції у складні епохи вимагають першості духовного споріднення над кровним. „ Часто люди другої національності по-своєму духовному розвитку нам ближче родственників по крові” [2, с. 172]. Кожний з нас має свої прямі обов'язки по відношенню до своєї родини, але не слід їх перебільшувати, особливо тоді, коли родина є територією роз'єднання. Абсолютизація принципу кровного родства вступає в протиріччя з законами еволюції, оскільки „старый мир ютиться во всех частях света, также и новый порождается вне границ и условий. Старый и Новый мир отличается в сознании, но не во внешних признаках”[1, с.10].

Вчення Реріхів, акцентуючи увагу на законах еволюції, ролі культури (спільного дерева людського Духа), зберігає своє значення в умовах необхідності подолання егоїстичного антропоцентризму людини, яка продовжує нести у собі генетичний код Атлантиди.

Література:

1. Н.К. Рерих. Листы сада Мории // Москва. – 1990. № 6.
2. Письма Е.И. Рерих// Сибирские огни. – 1989. –№ 2.

Т.Г.Полухтович

Луцький державний технічний університет

Розподілення ролей в сучасній сім'ї

Важливою характеристикою сім'ї є її структура – склад і кількість членів сім'ї, а також система сімейних взаємин, що включає стосунки спорідненості, влади й авторитету, зв'язки